

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки **6.010106 «Соціальна педагогіка»**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація **6.030103 «Практична психологія»**

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення **Інститут людини**

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» для студентів за напрямом підготовки «Соціальна педагогіка».

Розробники: М.А. Снітко, викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від “28” серпня 2015 року № 6

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

_____ (Т. Г. Веретенко)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н.А.Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

- I. Опис предмета навчальної дисципліни
- II. Тематичний план навчальної дисципліни
- III. Програма
- IV. Навчально-методична карта дисципліни
- V. Плани семінарських занять
- VI. Завдання для самостійної роботи
- VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота
- VIII. Система поточного та підсумкового контролю
- IX. Методи навчання
- X. Методичне забезпечення курсу
- XI. Питання до екзамену
- XII. Література

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Соціальна педагогіка» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета навчальної дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» – ознайомити студентів із теоретичною та практичною складовими зарубіжного досвіду організації соціально-педагогічної роботи та функціонування системи соціальних служб в зарубіжних країнах.

Завдання курсу:

- Ознайомити із теоретичними та практичними основами соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах.
- Ознайомити із технологіями соціально-педагогічної роботи із різними категоріями клієнтів, які мають позитивний досвід в зарубіжній практиці.
- Визначити можливості використання зарубіжного досвіду для оптимізації української практики в соціальній сфері.
- Аналізувати та порівнювати технології соціально-педагогічної роботи між країнами зарубіжжя та Україною.

Після вивчення курсу студенти мають **знати**: зарубіжний досвід підготовки соціальних педагогів, основні аспекти підтримки дітей та молоді за рубежем та сучасний стан соціально-педагогічної роботи у зарубіжних країнах (США, Великобританії, Німеччині, Швеції, Росії, Нідерландах тощо).

У ході вивчення даного курсу формуються наступні **уміння**: давати об'єктивну оцінку соціальній політиці в Україні та за кордоном, обґрунтовувати її альтернативні варіанти, аналізувати педагогічні явища та формувати власний погляд і оцінку ідей, концепцій соціально-педагогічної роботи, а також практичних проблем соціальної освіти в різних країнах світу, творчо використовувати кращі ідеї соціальної педагогіки і соціальної роботи різних країн і народів для ефективної підготовки і функціонування соціальних педагогів, використовувати та трансформувати зарубіжний досвід до сучасних умов життєдіяльності України.

Вивчення навчальної дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» базується на принципах кредитно-модульної системи навчання.

На семінарських та практичних заняттях студенти уточнюють, поглиблюють, систематизують, узагальнюють та закріплюють отримані в процесі лекційної та самостійної роботи знання й уміння.

Поряд з аудиторними заняттями планується виконання студентами індивідуальної самостійної роботи під керівництвом викладача.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., із них 20 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 10 год. – практичні заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 6 год. – модульний контроль.

Вивчення навчальної дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» завершується складанням екзамену.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка»		
Модулів – 4	Спеціальність: «Соціальна педагогіка»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		4-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферативне дослідження		Семестр	
Загальна кількість годин – 144		7-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	20 год.	
		Практичні, семінарські	
		22 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		90 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		6 год.	
	Вид контролю:		
	іспит		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Самостійна робота з підготовки до іспиту	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Становлення і розвиток соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах										
1.	Теоретичні та практичні аспекти виникнення соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах	14	4	2		2		6	4	
2.	Науково-дослідні традиції в соціально-педагогічній роботі за рубежом	14	4	2	2			6	4	
3.	Виникнення та розвиток соціального захисту населення в зарубіжних країнах	18	6	2	2		2	6	4	2
Разом		46	14	6	4	2	2	18	12	2
Змістовий модуль II. Робота соціальних організацій в системі соціального захисту та підтримки населення										
4.	Роль державних та приватних організацій в системі соціального захисту населення	14	4	2		2		6	4	
5.	Соціально-педагогічна робота неурядових організацій в системі соціального захисту населення	14	4	2		2		6	4	
6.	Благодійництво в системі соціального захисту населення	18	6	2		2	2	6	4	2
Разом		46	14	6		6	2	18	12	2
Змістовий модуль III. Соціально-педагогічна робота з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах										
7.	Специфіка соціально-педагогічної роботи з сім'єю в зарубіжних країнах	9	4	2	2			3	2	
8.	Піклування та соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном	9	4	2	2			3	2	
9.	Зарубіжний досвід соціально-педагогічної роботи з людьми, які мають інвалідність	14	4	2		2		6	4	

10.	Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з девіантною поведінкою	20	8	2	2	2	2	6	4	2
	Разом	52	20	8	6	4	2	18	12	2
	Разом	144	48	20	10	12	6	54	36	6

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Становлення та розвиток соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах

Лекція 1. Теоретичні та практичні аспекти виникнення соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах (2 год.)

Соціально-економічні та політичні передумови розвитку соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах. Благодійність як одна з головних передумов виникнення соціально-педагогічної роботи за рубежем. Діяльність “дружніх візитерів”, благодійних товариств та сетльментів. Виникнення та розвиток шкіл підготовки соціальних працівників.

Основні поняття теми: благодійність, «дружні візитери», рух сетльментів, школи підготовки соціальних працівників.

Семінарське заняття 1. Історія розвитку соціальної та соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах (2 год.)

Лекція 2. Науково-дослідні традиції соціально-педагогічної роботи за рубежом (2 год.)

Перші наукові школи в соціальній роботі. Метод індивідуальної роботи М. Річмонд. Лікування в соціально-педагогічній роботі (за методом індивідуальної роботи). Роль діагностичної та функціональної шкіл у становленню та розвитку соціально-педагогічної роботи. Перші наукові школи в соціальній роботі США. Розвиток наукових досліджень в 1945-1970 рр. Сучасні теоретичні моделі соціальної роботи.

Основні поняття теми: наукова школа, індивідуальна робота, групова робота, діагностична школа, функціональна школа, директивне та недирективне лікування, соціальний діагноз, соціальна допомога.

Практичне заняття 1: Сучасні вимоги до підготовки соціальних працівників/педагогів за кордоном (2 год.)

Лекція 3. Виникнення та розвиток соціального захисту населення в зарубіжних країнах (2 год.)

Мета та функції соціального захисту населення. Поняття «соціальний захист» у міжнародній нормативно-правовій базі. Особливості виникнення системи соціального захисту населення в США та країнах Західної Європи. Положення концепції "держави загального добробуту" ("соціальної держави"). Моделі соціальної політики і соціальної практики (патерналістська, корпоративістська та етатистська).

Основні поняття теми: соціальний захист, модель соціальної політики, модель соціальної практики, держава загального добробуту, етатистська, корпоративістська, патерналістська моделі.

Практичне заняття 2. Тенденції розвитку соціального захисту населення в зарубіжних країнах (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Робота соціальних організацій в системі соціального захисту та підтримки населення

Лекція 4. Роль державних та приватних організацій в системі соціального захисту населення (2 год.)

Зарубіжні державні організації соціального захисту населення. Роль приватних організацій у процесі соціального захисту населення. Соціальний захист населення в освітніх закладах, закладах охорони здоров'я, в правоохоронних органах.

Основні поняття теми: державні та недержавні соціальні організації, соціальні послуги, соціальна служба.

Семінарське заняття 2. Соціально-педагогічна робота державних та приватних організацій в зарубіжних країнах (2 год.)

Лекція 5. Соціально-педагогічна робота неурядових організацій в системі соціального захисту населення (2 год.)

Особливості роботи Армії спасіння з людьми, які перебувають в складних життєвих обставинах. Напрями роботи Армії спасіння. Рух «Анонімні алкозалежні». Використання досвіду діяльності руху у роботі з алкозалежними. Діяльність Міжнародного червоного хреста.

Основні поняття теми: неурядові організації, Армія спасіння, рух «Анонімні алкозалежні», Міжнародний червоний хрест.

Семінарське заняття 3. Специфіка соціально-педагогічної роботи неурядових організацій в системі соціального захисту населення (2 год.)

Лекція 6. Благодійність в системі соціального захисту населення (2 год.)

Організаційні форми благодійництва в сучасній світовій практиці. Специфіка та напрями благодійної роботи з вразливими сім'ями.

Основні поняття теми: благодійництво, благодійні організації, благодійні фонди.

Семінарське заняття 4. Діяльність міжнародних благодійних організацій за кордоном (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Соціально-педагогічна робота з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах

Лекція 7. Специфіка соціально-педагогічної роботи з сім'ями та дітьми в зарубіжних країнах (2 год.)

Робота дитячих соціальних служб. Робота з сім'ями та дітьми як пріоритетний напрям діяльності соціальних служб США. Підрозділи дитячих соціальних служб.

Види підтримки сімей та їх дітей. Проблеми взаємодії соціальних працівників та сімей. Робота з неповними сім'ями в зарубіжних країнах. Послуги з надання допомоги сім'ям у вихованні та догляд за дітьми. Контактна модель роботи з сім'єю в Швеції. Діяльність служб захисту дітей від насильства в сім'ї в США. Мостова сім'я як форма влаштування дітей в Великобританії.

Основні поняття теми: дитячі соціальні служби, підтримка сім'ї, неповні сім'ї, контактна модель роботи, служба захисту дітей, мостова сім'я.

Практичне заняття 3. Соціальне обслуговування сім'ї та дітей в зарубіжних країнах (2 год.)

Лекція 8. Піклування та соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном (2 год).

Соціальний захист дітей та молоді за кордоном. Молодіжна політика та її вплив на соціально-правовий захист дітей та молоді за кордоном. Особливості соціально-правового захисту дітей та молоді в США, Великобританії, Німеччині, Швеції.

Основні поняття теми: молодіжна політика, піклування, соціально-правовий захист.

Практичне заняття 4. Особливості соціально-правового захисту дітей та молоді за кордоном (2 год.)

Лекція 9. Зарубіжний досвід соціально-педагогічної роботи з людьми, які мають інвалідність (2 год.)

Заклади для людей похилого віку. Послуги для людей похилого віку. Шведський досвід обслуговування людей похилого віку в сільській місцевості. Хоспісне обслуговування в США.

Основні поняття теми: люди похилого віку, хоспіс.

Семінарське заняття 5. Соціальне обслуговування людей з інвалідністю (2 год.)

Лекція 10. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з девіантною поведінкою (2 год.)

Технології соціальної та соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю, які мають девіантну поведінку. Досвід впровадження профілактики вживання наркотичних речовин. Соціальна та соціально-педагогічна робота з неповнолітніми правопорушниками в країнах ЄС та США.

Основні поняття теми: девіантна поведінка, правопорушення, профілактика, профілактичні програми.

Практичне заняття 5. Соціальна та соціально-педагогічна робота з неповнолітніми правопорушниками за кордоном (2 год.)

Семінарське заняття 6. Соціальне обслуговування мігрантів та біженців за кордоном (2 год.)

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»

Разом: 144 год., з них 20 год. – лекції, 12 год. – семінарські, 10 год. – практичні, 6 год. – індивідуальна робота, 54 год. – самостійна робота, 36 год. – самостійна робота з підготовки до екзамену, модульний контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль I (87 балів)			Змістовий модуль III (76 балів)			Змістовий модуль IV (108 балів)		
Назва модуля	Становлення і розвиток соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах			Робота соціальних організацій в системі соціального захисту та підтримки населення			Соціально-педагогічна робота з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах		
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3-4 (2 бали)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)
Теми лекцій	Теоретичні та практичні аспекти виникнення соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах	Науково-дослідні традиції в соціально-педагогічній роботі за рубежем	Виникнення та розвиток соціального захисту населення в зарубіжних країнах	Роль державних та приватних організацій в системі соціального захисту населення	Соціально-педагогічна робота неурядових організацій в системі соціального захисту населення	Благодійництво в системі соціального захисту населення	Специфіка соціально-педагогічної роботи з сім'єю в зарубіжних країнах	Зарубіжний досвід соціально-педагогічної роботи з людьми, які мають інвалідність	Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю, які мають девіантну поведінку
Семінарські	1 (11 балів)			2 (11 балів)	3 (11 балів)	4 (11 балів)	5 (11 балів)		6 (11 балів)
Теми семінарських занять	Історія розвитку соціальної та соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах			Соціально-педагогічна робота державних та приватних організацій в зарубіжних країнах	Специфіка соціально-педагогічної роботи НУО в системі соціального захисту населення	Діяльність міжнародних благодійних організацій за кордоном	Соціальне обслуговування людей з інвалідністю		Соціальне обслуговування мігрантів та біженців за кордоном
Практичні	1 (11 балів)		2 (11 балів)				3-4 (22 бала)		5 (11 балів)
Теми практичних занять	Сучасні вимоги до підготовки соціальних працівників/педагогів за кордоном		Тенденції розвитку соціального захисту населення в зарубіжних країнах				Соціальне обслуговування сім'ї та дітей в зарубіжних країнах		Соціальна та соціально-педагогічна робота з неповнолітніми правопорушниками за кордоном
Самостійна робота	1. Термінологічний словник (5 балів) 2. Есе (20 балів)			1. Реферат (15 балів)			1. Конспект (5 балів) 2. Есе (20 балів)		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
ІНДЗ	30 балів (здається наприкінці курсу)								
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів Розрахунок коефіцієнту: 301/60=5,02								

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Теоретичні основи вивчення зарубіжного досвіду соціальної роботи

Семінарське заняття 1. Історія розвитку соціальної та соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах

Соціальна допомога в давніх суспільствах. Передумови становлення професійної соціальної роботи. Благодійність як передумова інституціоналізації соціально-педагогічної роботи. Розвиток соціально-педагогічної роботи в середньовічній Європі. Роль «дружніх візитерів» та сетльментів в становленні та розвитку соціально-педагогічної роботи за кордоном. Виникнення та розвиток шкіл підготовки соціальних працівників.

Основна література: 1, 2, 3, 5, 6.

Практичне заняття 1: Сучасні вимоги до підготовки соціальних працівників/педагогів за кордоном

Особливості підготовки соціальних педагогів в Росії. Система підготовки соціальних працівників в Японії. Підготовка кадрів соціальних працівників у Великобританії. Підготовка соціальних працівників в Німеччині. Специфіка підготовки соціальних працівників у Франції. Підготовка соціальних працівників у Швеції. Підготовка соціальних працівників в Ізраїлі. Спільне та відмінне у підготовці соціальних працівників в Україні та за кордоном.

Основна література: 1, 2, 3, 5, 6.

Практичне заняття 2. Тенденції розвитку соціального захисту населення в зарубіжних країнах

Соціальний захист населення: поняття, цілі та функції. Особливості виникнення систем соціального захисту населення в США та західноєвропейських країнах. Особливості концепції «держави загального добробуту». Переваги та недоліки. Порівняльна характеристика зарубіжних моделей соціального захисту населення.

Основна література: 2, 3, 4, 5, 6.

Допоміжна література: 2, 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Робота соціальних організацій в системі соціального захисту та підтримки населення

Семінарське заняття 2. Соціально-педагогічна робота державних та приватних організацій в зарубіжних країнах

Специфіка соціальної роботи в громаді в зарубіжних країнах. Діяльність соціальних служб у зарубіжних країнах. Соціальна та соціально-педагогічна робота в школі у

зарубіжних країнах. Роль поштової служби в соціальній допомозі населенню. Соціальна робота в закладах охорони здоров'я. Соціальна робота в системі правоохоронних органів.

Основна література: 1, 3, 5, 6.

Допоміжна література: 3.

Семінарське заняття 3. Специфіка соціально-педагогічної роботи неурядових організацій в системі соціального захисту населення.

Робота НУО в системі соціального захисту дітей. Діяльність міжнародних НУО, спрямована на підтримку мігрантів, малозабезпечених. Профілактика ризикованої поведінки дітей та молоді за кордоном. Порівняльний аналіз досвіду роботи неурядових організацій за кордоном та в Україні.

Основна література: 3, 4, 5.

Семінарське заняття 4. Діяльність міжнародних благодійних організацій за кордоном

Армія спасіння. Рух «Анонімні алкоголіки». Міжнародний «Червоний хрест»

Основна література: 3.

Змістовий модуль III.

Соціально-педагогічна робота з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах

Семінарське заняття 5. Соціальне обслуговування людей з інвалідністю

Принципи формування соціальної політики щодо людей з інвалідністю в зарубіжних країнах. Історія становлення та розвитку соціального обслуговування людей з інвалідністю за кордоном. Соціальне обслуговування людей з інвалідністю в Канаді. Особливості соціальної роботи з людьми з інвалідністю в Японії. Технології соціальної роботи з людьми, які мають інвалідність в Німеччині. Французька модель соціально-педагогічної роботи з людьми з інвалідністю. Британська технологія соціального обслуговування людей з інвалідністю. Порівняльна характеристика соціально-педагогічної роботи з людьми, які мають інвалідність, в зарубіжних країнах та в Україні.

Основна література: 1, 2, 3.

Допоміжна література: 2, 6.

Семінарське заняття 6. Соціальне обслуговування мігрантів та біженців за кордоном

Специфіка соціально-педагогічної роботи з мігрантами в Росії. Особливості роботи з мігрантами та біженцями в США. Соціальне обслуговування мігрантів та біженців в країнах Європейського Союзу.

Основна література: 3, 4, 5.

Практичне заняття 3-4. Соціальне обслуговування сім'ї та дітей в зарубіжних країнах

Шведський досвід роботи з сім'єю. Специфіка діяльності служб захисту дітей від насильства в сім'ї в США. Британська технологія роботи з сім'єю. Соціальне обслуговування сім'ї в Німеччині.

Основна література: 3, 4, 5, 6.

Допоміжна література: 1.

Практичне заняття 5. Соціальна та соціально-педагогічна робота з неповнолітніми правопорушниками за кордоном

Соціальна робота з правопорушниками у Швеції. Британська модель профілактики злочинів у молодіжному середовищі. Профілактика правопорушень в США. Соціальна робота з неповнолітніми злочинцями в Японії.

Основна література: 3, 5, 6.

Допоміжна література: 2, 5.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Становлення і розвиток соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах

1. Розробити термінологічний словник до модуля.
2. Написати есе на тему: «Спільне та відмінне у підготовці соціальних педагогів в зарубіжних країнах (країна на вибір студента) та в Україні»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Робота соціальних організацій в системі соціального захисту та підтримки населення

1. Написати реферат на тему: «Соціально-педагогічна робота в системі соціального захисту населення в зарубіжній країні»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Соціально-педагогічна робота з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах

1. Розробити конспект на тему: «Зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах»
2. Написати есе на тему: «Використання досвіду соціально-педагогічної роботи з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах в українській системі соціально-педагогічної роботи».

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Становлення і розвиток соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах		
Тема 1-4. Теоретичні та практичні аспекти виникнення соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах. Науково-дослідні традиції в соціально-педагогічній роботі за рубежем. Виникнення та розвиток соціального захисту населення в зарубіжних країнах (18 год.)	Індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	25
Змістовий модуль III. Робота соціальних організацій в системі соціального захисту та підтримки населення		
Тема 5-7. Роль державних організацій в системі	Семінарське заняття,	15

соціального захисту населення. Соціально-педагогічна робота неурядових організацій в системі соціального захисту населення. Благодійництво в системі соціального захисту населення. (18 год.)	індивідуальне заняття, модульний контроль, екзамен	
Змістовий модуль III. Соціально-педагогічна робота з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах		
Тема 8-10. Специфіка соціально-педагогічної роботи з сім'єю в зарубіжних країнах. Зарубіжний досвід соціально-педагогічної роботи з людьми, які мають інвалідність. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з девіантною поведінкою. (18 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, екзамен	25
Разом: 54 год.	Разом: 65 балів	

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» – це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – навчально-педагогічна робота у вигляді порівняльної таблиці «Соціально-педагогічна/соціальна робота в зарубіжній країні (країна на вибір студента) та в Україні», яка має містити наступні класифікаційні характеристики:

- Історія виникнення;
- Провідні сучасні теоретичні положення (моделі) та науковці;
- Особливості підготовки соціальних педагогів;
- Рівні впровадження соціально-педагогічної роботи;
- Напрямки соціально-педагогічної роботи;
- Категорії клієнтів;
- Форми та методи роботи з ними (відповідно до кожної категорії);
- Особливості здійснення соціального захисту та соціального-забезпечення;
- Соціальні агенції та установи, в яких впроваджується соціально-педагогічна робота.

Критерії оцінювання ІНДЗ (навчально-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Макс. к-сть балів за кожним критерієм
1.	Логічність, послідовність	5 балів
2.	Повнота обсягу	4 бали
3.	Творчий підхід, використання інноваційних методів	14 балів
4.	Оформлення	2 бали
5.	Технічний рівень презентації	5 балів
Разом		30 балів

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів-бакалаврів із дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Табл. 8.1

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Технології роботи соціального педагога в зарубіжних країнах»

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Семінарські заняття	66
2.	Практичні заняття	55
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2, 3)	75
4.	Самостійна робота	65
5.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	30
6.	Відвідування лекцій	10
$301:60=5,02$ Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:5,02=XX$ балів. XX балів + бали за екзамен = загальна кількість балів		

Форма контролю – екзамен. Коефіцієнт з даної дисципліни дорівнює 5,02 (301 : 60 = 5,02).

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських та практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента-бакалавра застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- Методи письмового контролю: модульне письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за традиційною системою (4-бальна шкала)	Оцінка за шкалою ECTS
01 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студента

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із

	допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Сума отриманих студентом балів в інтервалі від 1 до 60. Якщо студент набрав менше 35 балів він не допускається до складання іспиту.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою перевіряються викладачем. Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- ✓ роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час семінарських занять;
- ✓ контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ тести
- ✓ РКР

ХІ. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Традиції соціальної допомоги нужденним в давніх суспільствах.
2. Характеристика основних положень концепції „держави загального добробуту”.
3. Особливості підготовки спеціалістів соціальної сфери за кордоном.
4. Особливості волонтерства в зарубіжних країнах.
5. Теоретичні положення М.Річмонд щодо організації соціальної роботи.
6. Соціальне обслуговування людей похилого віку за кордоном.
7. Програми соціально-педагогічної роботи з молоддю в США.
8. Технології роботи з людьми, які мають залежність (на прикладі однієї з країн).
9. Історія становлення та розвитку соціальної роботи в Росії.
10. Характеристика організації соціального забезпечення в зарубіжній країні (за вибором студента).
11. Специфіка системи соціальної роботи з дітьми та молоддю за кордоном.
12. Види соціальних послуг для інвалідів в зарубіжних країнах.
13. Соціальна підтримка дітей-інвалідів за кордоном.
14. Система служб соціальної підтримки дітей за кордоном.
15. Характеристика консультативних служб для чоловіків, які спричинили насильство.
16. Практика роботи амбулаторних консультацій для жінок.
17. Особливості соціального захисту дітей за кордоном.
18. Роль дистанційного та відкритого навчання в підготовці соціальних працівників.
19. Соціально-педагогічна робота з молоддю у Франції.
20. Характеристика діяльності молодіжних інформаційних центрів (Франція).
21. Діяльність ювенальних центрів у Швеції.
22. Характеристика моделей соціального захисту (консервативна, ліберальна, етатистська).
23. Особливості роботи психолого-педагогічної служби «Гайденс».
24. Діяльність соціальних служб у Великобританії.
25. Соціальний захист дітей у Німеччині.
26. Організація соціальної роботи у Франції.
27. Участь поштової служби в соціальній допомозі населення Швеції.
28. Соціальне обслуговування сім'ї та дітей в зарубіжних країнах.
29. Соціально-педагогічна робота з мігрантами та біженцями в зарубіжних країнах.
30. Особливості підвищення рівня життя бідних та малозабезпечених в зарубіжних країнах.
31. Соціальна робота в закладах охорони здоров'я.
32. Соціальна робота в системі правоохоронних органів.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. История социальной педагогики: становление и развитие зарубежной социальной педагогики : учебн. / под ред. В. И. Беляева. – М. : Гардарики, 2003. – 255 с.
2. История социальной педагогики : хрестом.-учебн. / под ред. М. А. Галагузовой. – М. : Владос, 2000 . – 544 с.
3. Капська А. Й. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. / А. Й. Капська, Л. М. Завацька, С. В. Грищенко. – К. : Видавничий дім «Слово», 2011. – 248 с.
4. Корнюшина Р. В. Зарубежный опыт социальной работы : [учеб. пособ.] / Корнюшина Р. В. – Владивосток : изд-во Дальневосточного университета, 2004. – 85 с.
5. Кубицький С. О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах: в схемах і таблицях : навч. посіб. / Кубицький С. О. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 124 с.
6. Кубицький С. О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. / Кубицький С. О. – К. : ДАКККіМ, 2009. – 298 с.
7. Новак Е. С. Социальная работа за рубежом : учеб. пособ. / Новак Е. С., Лозовская Е. Г., Кузнецова М. А. ; под общ. ред. Е. С. Новак. – Волгоград : ВолГУ, 2001. – 172 с.

Допоміжна:

1. Безлюдна В. В. Система соціальної роботи з сім'єю в США: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Безлюдна Віта Валеріївна. – К., 2012. – 221 с.
2. Василькова Т. А. Социальная педагогика : учеб. пособ. / Т. А. Василькова, Ю. В. Василькова – М. : КНОРУС, 2010. – 240 с.
3. Гуров В. Н. Социальная работа образовательных учреждений с семьей : учеб. пособ. / Гуров В. Н. – М. : Педагогическое общество России, 2006. – 320 с.
4. Медведева Г. П. Профессионально-этические основы социальной работы : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Г. П. Медведева. – М. : Издательский центр «Академия», 2007. – 272 с.
5. Социальная работа с лицами и группами девиантного поведения / П. Д. Павленок, М. Я. Руднева. – М. : Инфра-М (Высшее образование), 2012. – 183 с.
6. Социальная работа: теория и практика : учеб. пособ. / отв. ред. Е. И. Холостова, А. С. Сорвина. – М. : ИНФРА-М (Высшее образование), 2001. – 432 с.